

GGD

Gooi en Vechtstreek

GEZONDHEIDSMONITOR JONGVOLWASSENEN 2022

Resultaten uit regio Gooi en Vechtstreek van een onderzoek naar gezondheid,
welbevinden en leefstijl van jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar)

IMPACT
CORONA-
PERIODE

LICHAMELIJKE
GEZONDHEID

LEEFSTIJL

MENTALE
GEZONDHEID

SOCIALE
GEZONDHEID

VEERKRACHT

Positieve gezondheid

GGD Gooi en Vechtstreek werkt vanuit en zet zich in voor verspreiding van het gedachtegoed van Machteld Huber over Positieve Gezondheid: de brede blik op gezondheid. Het concept van Positieve Gezondheid wordt op steeds meer plekken gehanteerd (ook in de landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024). Voor zover mogelijk wordt het concept ook gebruikt bij onderzoek naar gezondheid. In deze publicatie is gekozen voor een wijze van vormgeven die gerelateerd is aan de dimensies van Positieve Gezondheid: het spinnenweb. Meer informatie vindt u op iph.nl.

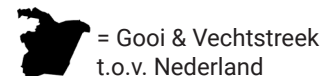
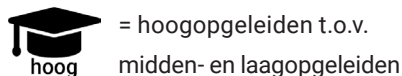
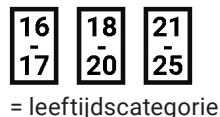
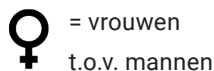

Leeswijzer

In dit boekje worden de belangrijkste resultaten weergegeven.
Meer resultaten (ook op gemeenteniveau) vindt u op ggdgv.nl/GMJV2022.

Betekenis symbolen

Via onderstaande symbolen wordt aangegeven of er verschil is tussen vrouwen en mannen, tussen leeftijdsgroepen, en naar opleidingsniveau. Daarnaast wordt aangegeven of de regio verschilt van Nederland.

Grijs = geen verschil

Rood = ongunstig

Groen = gunstig

Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022 in Gooi en Vechtstreek

Vlak na het einde van de coronaperiode (april t/m augustus 2022) is de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen afgenomen onder 16 t/m 25 jarigen in Nederland. Het was de eerste keer dat deze monitor in de regio Gooi en Vechtstreek werd uitgevoerd. GGD Gooi en Vechtstreek verzamelde hiermee actuele informatie over de gezondheidssituatie, de leefstijl en het welzijn van jongvolwassenen in de zes regiogemeenten: Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeren.

Jongvolwassenen konden de vragenlijst online invullen via een open link. Voor de monitor is aandacht gevraagd via diverse sociale media kanalen, waaronder Facebook, Instagram, Snapchat en TikTok. Daarnaast werd de campagne offline ondersteund door posters en flyers.

De monitor brengt de lichamelijke en mentale gezondheid van jongvolwassenen in kaart. Op basis van de resultaten kunnen gemeenten beleid opstellen om de gezondheid van jongvolwassenen te verbeteren.

Alle GGD'en in Nederland voerden de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022 tegelijk uit. Er is samengewerkt met GGD GHOR Nederland (de landelijke koepel van de 25 GGD'en) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). De monitor is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

De onderwerpen

Onderwerpen waarover vragen zijn gesteld, zijn onder andere: ervaren gezondheid, roken, alcoholgebruik, drugsgebruik, gewicht, bewegen, mentale gezondheid (psychische klachten), impact van corona, eenzaamheid, sociale steun, geluk, stress, financiële situatie, ongewenste seksuele ervaringen, LHBTQ+, mantelzorg, veerkracht en vertrouwen in de toekomst.

In gesprek over de resultaten

Wanneer er wordt ingezoomd op verschillende leeftijdsgroepen, geslacht en opleidingsniveau zijn er verschillen in resultaten: soms groot, soms klein. De GGD nodigt u uit om alle cijfers op ggdgv.nl/GMJV2022 aandachtig te bekijken, te duiden en betekenis te geven en hierover in gesprek te gaan met andere partijen en met jongvolwassenen zelf. De GGD kan u hierbij uiteraard ondersteunen.

Deelnemers

In de regio Gooi en Vechtstreek vulden 1.022 jongvolwassenen de vragenlijst in (landelijk 69.750).

De cijfers die hier worden gepresenteerd zijn gestandaardiseerd naar leeftijd en geslacht, zodat ze een zo representatief mogelijk beeld geven van alle jongvolwassenen in Gooi en Vechtstreek.

Achtergrondkenmerken van de deelnemers (gestandaardiseerd)

 Mannen 52%	 25%	 Laag/midden 61%	 Woont bij ouders 73%
	 32%		
 Vrouwen 48%	 43%	Volgt een opleiding 71%	Woont met partner/kinderen 11%
			Woont met anderen 6%

De Gezondheidsmonitor jongvolwassenen 2022

Hoe gaat het met jongvolwassenen in Gooi en Vechtstreek? Heeft de coronaperiode invloed (gehad) op hun leven en hun (mentale) gezondheid? Voelen ze zich gezond en gelukkig? Hoeveel van hen drinken, roken of gebruiken drugs? Voelen ze zich wel eens eenzaam? De resultaten van de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen geven antwoord op deze en andere vragen. Hieronder staan de belangrijkste bevindingen van deze Gezondheidsmonitor.

Kernpunten

Impact van corona

De coronaperiode had (grote) invloed op het leven van jongvolwassenen.

Voor de meesten had de coronaperiode zowel positieve als negatieve gevolgen. De meest genoemde positieve gevolgen waren: minder geld uitgeven, meer rust en minder reistijd. De meest genoemde negatieve gevolgen: niet naar festivals, sportwedstrijden of op vakantie naar het buitenland kunnen, familie en vrienden minder vaak zien en minder mensen leren kennen.

De coronaperiode was met name zwaar voor 21-25 jarigen.

Zij geven aan vaker (mentale) hulp of steun nodig te hebben (gehad) door de coronaperiode.

Lichamelijke gezondheid

Bijna twee derde van de jongvolwassenen vindt de eigen gezondheid (zeer) goed.

Toch geeft driekwart aan vaak gezondheidsklachten te ervaren zoals vermoeidheid, prikkelbaarheid en geheugen- of concentratieproblemen.

Veel jongvolwassenen in Gooi en Vechtstreek hebben een gezond gewicht.

Bijna driekwart van de jongvolwassenen in Gooi en Vechtstreek heeft een gezond gewicht, dit is meer dan landelijk. Een kwart heeft matig of ernstig overgewicht.

Leefstijl

Het gebruik van alcohol, tabak en softdrugs onder jongvolwassenen in Gooi en Vechtstreek is hoog.

Ruim 8 op de 10 dronken de afgelopen 4 weken alcohol; bij de 16-17 jarigen was dit bijna driekwart.

Van de 18-20 jarigen zeggen 4 op de 10 dat vrienden het normaal vinden om 10 of meer glazen op één avond te drinken. Daarnaast rookt 1 op de 6 dagelijks en heeft bijna een kwart de afgelopen 4 weken softdrugs gebruikt.

Jongvolwassenen in Gooi en Vechtstreek sporten veel.

Driekwart sport wekelijks en bijna twee derde sport minimaal 2x per week, dit is meer dan landelijk. Bijna 6 op de 10 jongvolwassenen bewegen 5 dagen of meer minimaal een half uur.

Mentale gezondheid

De mentale gezondheid van jongvolwassenen staat onder druk.

1 op de 10 geeft aan zich de afgelopen vier weken zelden tot nooit gelukkig te hebben gevoeld. Een kwart heeft matige tot ernstige psychische klachten en de helft voelt zich (heel) vaak gestrest. Vooral studie of school, de eisen die ze aan zichzelf stellen en de combinatie van alles wat ze moeten doen leidt bij jongvolwassenen tot stress.

De mentale gezondheid van met name 21-25 jarigen verdient aandacht.

Zij zijn relatief het minst gelukkig, hebben meer financiële stress en maken zich vaker zorgen over maatschappelijke thema's.

Sociale gezondheid

Meer dan een kwart van de jongvolwassenen is sterk eenzaam.

Een kwart is sterk sociaal eenzaam en heeft behoefte aan meer sociaal contact. Bijna een derde is sterk emotioneel eenzaam en mist een hechte band met iemand.

1 op de 6 jongvolwassenen ziet zichzelf als LHBTQ+.

Zij voelen zich relatief minder gelukkig, hebben vaker (ernstige) psychische klachten, zijn minder veerkrachtig en scoren lager op weerbaarheid.

Veerkracht

De meeste jongvolwassenen zijn veerkrachtig en weerbaar.

Meer dan de helft geeft aan snel te herstellen na een moeilijke periode en 8 op de 10 zijn voldoende weerbaar.

Bijna alle jongvolwassenen hebben (heel) veel zorgen over één of meer maatschappelijke thema's.

9 op de 10 geven aan zich (heel) veel zorgen te maken over maatschappelijke thema's, dit is meer dan landelijk. Ze maken zich met name zorgen over de woningmarkt, klimaat en discriminatie van groepen in de samenleving. 1 op de 6 jongvolwassenen heeft weinig tot geen vertrouwen in de toekomst.

IMPACT CORONA- PERIODE

87%

Ervaarde
positieve gevolgen

16-25

hoog

71%

Zelf corona gehad

16-17

hoog

8%

Nu nog last van
coronabesmetting

16-25

hoog

44%

Mentale hulp nodig door
coronaperiode

21-25

hoog

98%

Ervaarde negatieve
gevolgen

21-25

hoog

41%

Angst voor besmetting

16-25

hoog

8%

Bedreigd door discussie
over corona

21-25

hoog

13%

Nu nog negatieve gevolgen
van uitgestelde zorg

16-25

hoog

De coronaperiode (maart 2020 tot maart 2022) met maatregelen zoals lockdowns, sluiting van scholen, verplicht thuiswerken en 1,5 meter afstand houden, had grote impact op het dagelijks leven van jongvolwassenen.

De coronaperiode had bij veel mensen negatieve invloed op de gezondheid. Stress, eenzaamheid, angst en depressie namen toe. De helft van de 21-25 jarigen geeft aan psychische hulp of steun nodig (gehad) te hebben.

De helft van de jongvolwassenen geeft aan dat de coronaperiode hun leven zowel positief als negatief heeft beïnvloed. Negatieve invloed werd wel vaker aangekruist dan positieve invloed.

De vier meest genoemde positieve gevolgen van de coronaperiode zijn: minder geld uitgegeven, meer rust ervaren, minder reistijd en meer tijd voor familie en vrienden.

Ruim één op de tien jongvolwassenen ondervinden ten tijde van het onderzoek nog negatieve gevolgen van uitgestelde zorg.

Verskil van mening over het belang van coronamaatregelen en vaccinaties verscheurde gezinnen en vriendengroepen. Ruim één op de tien 21-25 jarigen heeft te maken gehad met bedreigingen en/of geweld door discussie over coronamaatregelen.

De vier meest genoemde negatieve gevolgen van de coronaperiode zijn: niet naar festivals, sportwedstrijden of vakantie naar het buitenland kunnen, familie en vrienden minder vaak zien, minder mensen leren kennen en minder goed in zijn/haar vel zitten.

LICHAMELIJKE GEZONDHEID

63%

Ervaart gezondheid
als (zeer) goed

16
17

81%

(Zeer) tevreden met zichzelf

16
25

72%

Gezond gewicht

21
25

72%

(Zeer) tevreden met lichaam

21
25

7%

Obesitas

21
25

80%

(Zeer) tevreden met
het leven

16
25

77%

Had vaak niet-specifieke
klachten

16
25

17%

Bezoekt huisarts voor
niet-specifieke klachten

16
25

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van lichamelijke klachten. Mensen kunnen zelf het beste aangeven hoe zij hun eigen gezondheid ervaren, dit blijkt een betrouwbare indicator voor de algehele gezondheidstoestand.

De perfect-lijkende plaatjes op sociale media kunnen invloed hebben op hoe tevreden jongvolwassenen zijn met zichzelf, hun lichaam en het leven.

Jongvolwassenen met een gezond gewicht voelen zich gezonder, gelukkiger en ervaren minder stress dan leeftijdsgenoten met (licht) overgewicht.

Het verschil in gezonde levensverwachting tussen iemand met obesitas en iemand met een gezond gewicht is vijf jaar. Omdat mensen niet altijd hun lengte en gewicht precies weten, kan zelfrapportage leiden tot een foutieve schatting van het percentage overgewicht.

Mannen zijn duidelijk vaker (zeer) tevreden met zichzelf, met hun lichaam en met het leven.

De meest voorkomende niet-specifieke gezondheidsklachten onder jongvolwassenen zijn vermoeidheid, prikkelbaarheid en geheugen- of concentratieproblemen. Deze klachten komen vaker voor bij vrouwen.

LEEFSTIJL

82 %

Recent alcohol gedronken

21-25

20 %

Zware drinker

18-20

17 %

Rookt dagelijks

21-25

40 %

Nooit drugs gebruikt

21-25

11 %

Recent harddrugs gebruikt

21-25

34 %

Vrienden vinden 10 glazen alcohol normaal

18-20

35 %

Drinkt niet of max 1 glas per dag

16-25

22 %

Recent softdrugs gebruikt

21-25

57 %

Beweegt $\geq$ 5 dagen per week

21-25

63 %

Sport $\geq$ 2x per week

21-25

**Een gezonde leefstijl
bestaat uit voldoende
bewegen, gevarieerd eten
en ontspannen
waar het kan.**

Bijna driekwart van de 16-17 jarigen heeft in de laatste vier weken alcohol gedronken. Meer dan één op de tien jongeren in deze leeftijdsgroep is zware drinker (=één keer per week of vaker minimaal vier (vrouwen) of zes (mannen) glazen alcohol op één dag).

Roken is de belangrijkste leefstijlfactor voor ziekte en sterfte in ons land. Hoe jonger iemand start met roken, hoe groter de kans op verslaving. Tegelijkertijd neemt de kans op gezondheidsrisico's toe naarmate iemand langer rookt.

De hersenen zijn tot het 25e levensjaar volop in ontwikkeling. Alcoholgebruik onder jongvolwassenen is schadelijk voor de ontwikkeling van de structuur van de hersenen en verhoogt de kans op problematisch alcoholgebruik op latere leeftijd.

Meest gebruikte harddrugs in de laatste vier weken zijn XTC, cocaïne en 3-MMC of 4-MMC.

Een derde van de jongvolwassenen geeft aan dat vrienden het normaal vinden om tien glazen alcohol op één dag of avond te drinken, met name 18-20 jarigen (39%) en hoog opgeleiden (38%).

Het gebruik van drugs leidt bij langdurig en regelmatig gebruik tot (geestelijke) afhankelijkheid, psychische stoornissen en andere gezondheidsrisico's.

Bewegen is goed voor het lichaam, de hersenen en het mentale welzijn. Wie van jongs af aan beweegt en blijft bewegen, heeft een grotere kans op veel gezonde levensjaren.

MENTALE GEZONDHEID

56 %

Vaak gelukkig

16-25

45 %

Geen psychische klachten

16-25

19 %

Tuis mishandeld
(ooit of nu)

21-25

10 %

Zelden tot nooit
gelukkig

16-25

32 %

Moeite met rondkomen

21-25

24 %

Matige tot ernstige
psychische klachten

16-25

23 %

Ooit ongewenste
seksuele ervaring

21-25

51 %

(Heel) vaak gestrest

21-25

26 %

Voelt zich vaak beperkt
door psychische klachten

16-25

'Symptomen'
van mentale fitheid zijn:
een leeg hoofd, rust, balans,
zeker zijn over jezelf, positief
denken en je goed voelen.
Wie mentaal fit is, is veerkrachtig
en kan goed met tegen-
slagen omgaan.

Het is
wenselijk dat
mensen niet alleen werken
aan hun lichamelijke fitheid,
maar ook aan hun mentale fitheid.
Dit om tegendruk te geven aan
hoge verwachtingen en een
maatschappij waarin we
'continue aanstaan'.

Met name
jongvolwassenen
ervaarden een negatieve
invloed van de coronaperiode op
hun mentale gezondheid.
Ook landelijk [onderzoek
van het CBS](#) toonde
dit aan.

Jongvolwassenen
geven aan met name stress
te ervaren door school/studie,
de eisen die ze aan zichzelf stellen
en de combinatie van alles wat
ze moeten doen.

Bijna een derde van
de jongvolwassenen
heeft lichte psychische
klachten. Een kwart heeft matige
tot ernstige psychische klachten
waaronder zich vaak somber
voelen en zenuwachtig zijn.
Vrouwen hebben vaker
psychische klachten
dan mannen.

Iemands
financiële situatie is
een belangrijke factor
voor gezond kunnen leven.
Stress door schulden of financiële
problemen hebben negatieve
invloed op de kwaliteit van leven.
Financiële problemen komen
het vaakst voor bij
21-25 jarigen.

Meer dan
de helft van de
jongvolwassenen heeft
(ooit of nu) te maken gehad met
mishandeling: geestelijk, lichamenlijk
of een ongewenste seksuele ervaring.
Deze mishandeling vindt ook
thuis plaats. Psychische
mishandeling komt het
meest voor.

SOCIALE GEZONDHEID

89 %

Kan met problemen bij
iemand terecht

16-25

16 %

Ziet zichzelf als LHBTQ+

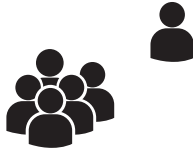

16-25

26 %

Sterk sociaal eenzaam

16-25

5 %

Geeft mantelzorg

16-25

28 %

Sterk eenzaam

16-25

38 %

Heeft een vaste relatie

21-25

31 %

Sterk emotioneel eenzaam

16-25

**Eenzaamheid
is een verborgen probleem;
het is niet zichtbaar en er wordt
weinig over gepraat.**

Jongvolwassenen die zichzelf zien als LHBTQ+ voelen zich minder gelukkig, voelen zich vaker eenzaam, hebben vaker te maken met (ernstige) psychische klachten, hebben vaker suïcidedgedachten en zijn minder weerbaar en veerkrachtig.

Jongvolwassenen met weinig sociale contacten kunnen zich eenzaam voelen (sociale eenzaamheid).

Langdurige eenzaamheid kan negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid en ontwikkeling van jongvolwassenen. Het kan leiden tot diverse problemen (laag zelfvertrouwen, depressieve klachten, middelengebruik, stress en suïcidale gedachten).

Ook jongvolwassenen met veel vrienden kunnen zich eenzaam voelen als ze een hechte band -bijvoorbeeld met een partner of beste vriend(in)- missen (emotionele eenzaamheid).

Met mantelzorg bedoelen we het regelmatig iemand helpen die vanwege een ziekte hulp nodig heeft, zonder dat hiervoor betaald wordt. Eén op de tien verleende het afgelopen jaar mantelzorg; 5% doet dat nu nog.

VEERKRACHT

54%

Herstelt meestal snel

16-25

43%

Veel vertrouwen in de toekomst

16-25

83%

Weerbaar

16-25

17%

Geen of weinig vertrouwen in de toekomst

21-25

31%

Moeite met stressvolle gebeurtenissen

16-25

90%

Veel zorgen over maatschappelijke thema's

21-25

**Veerkracht
is het vermogen
om om te kunnen gaan met
tegenslagen en stress
en snel hiervan
te herstellen.**

Jongvolwassenen met weinig vertrouwen in de toekomst voelen zich vaker gestrest, hebben vaker (ernstige) psychische klachten en zijn minder gelukkig dan leeftijdsgenoten met veel vertrouwen in de toekomst.

Weerbaarheid is de basis voor een goede mentale gezondheid. Weerbare jongvolwassenen hebben zelfvertrouwen, komen goed voor zichzelf op en kunnen gezonde keuzes maken ten aanzien van hun eigen leefstijl.

Jongvolwassenen met een lage weerbaarheid en weinig veerkracht geven vaker aan dat de coronaperiode een negatieve invloed heeft gehad op hun leven.

Bijna alle jongvolwassenen maken zich zorgen over één of meer maatschappelijke thema's. Als thema's worden met name de woningmarkt, het klimaat en discriminatie genoemd.

Monitoren van gezondheid inwoners: wettelijke taak van gemeenten

Gemeenten zijn vanuit de wet Publieke Gezondheid verplicht om de gezondheidssituatie van hun inwoners in kaart te brengen, ook na rampen en crisissen. De coronacrisis is daar één van. Gemeenten laten deze wettelijke taak uitvoeren door de GGD. Met dit onderzoek geeft de GGD inzicht in de fysieke en mentale gezondheid van jongvolwassenen tijdens en na de coronaperiode op landelijk, regionaal en gemeentelijk niveau.

Netwerk GOR (Gezondheidsonderzoek bij Rampen)

De GGD voerde de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022 uit in het kader van de Integrale (populatiebrede) Gezondheidsmonitor COVID-19. Hieronder vallen ook de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd (2021) en de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen (2022). Bij alle onderzoeken is samengewerkt met GGD GHOR Nederland, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), het Nivel en ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum. Samen vormen deze instanties het "netwerk GOR". De onderzoeken zijn bedoeld om de fysieke en mentale gezondheidseffecten als gevolg van de coronacrisis onder de Nederlandse bevolking inzichtelijk te maken. ZonMw is namens het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) opdrachtgever van deze monitoren.

Interessante websites

www.ggdgv.nl/gezondheidsmonitor

www.monitorgezondheid.nl

www.staatvenz.nl

www.loketgezondleven.nl

Meer informatie

Voor meer informatie over het onderzoek, presentatie en/of advies voor beleid kunt u terecht bij:

Drs. M.B. (Manita) van Acker, epidemioloog, m.vanacker@ggdgv.nl

Dr. P. (Paulien) Hagedoorn, onderzoeker publieke gezondheid, p.hagedoorn@ggdgv.nl

GGD
Gooi en Vechtstreek

GGD

Gooi en Vechtstreek

GGD Gooi en Vechtstreek

Burgemeester de Bordesstraat 80 • 1404 GZ Bussum

Postbus 251 • 1400 AG Bussum

(035) 692 62 22

ggdgv.nl

@GGDGenV

Uitgave maart 2023